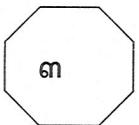

การป้องกัน

การควบคุมป้องกันปราบยุงด้วยวิธี

หน่วยงานในพื้นที่ควรเร่งรัดรณรงค์
มาตรการ ๓ ร. ๕ ป. คือ
เร่งป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก

มาตรการ ๓ ร.

➤ ร โรงพยาบาล คือ ประชาชน
ต้องดูแลบ้านเรือนตนเอง ตลอดจนจัดสภาพ
สิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ทำพร้อมกัน
ทุกบ้านให้ทั่วถึง และโดยได้รับการส่งเสริมและ
สนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้าน
งบประมาณ วัสดุเชิงภายนอกในการกำจัดยุงและ
ลูกน้ำ

➤ ร โรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก ต้อง^๑
ปลอดภัย ไม่เป็นที่เก็บของยุง หรือจัดให้บุ
ห้องด้วยมุ้งลวด

๒. จัดกิจกรรมการเรียนและการสอน
ให้มีเนื้หาเรื่องโรคไข้เลือดออก การกำจัด
แหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำ ควรจัดให้นักเรียน

รับผิดชอบดูแลห้อง/อาคารเรียน/ห้องน้ำ ให้ปลอด
ลูกน้ำยุงลาย

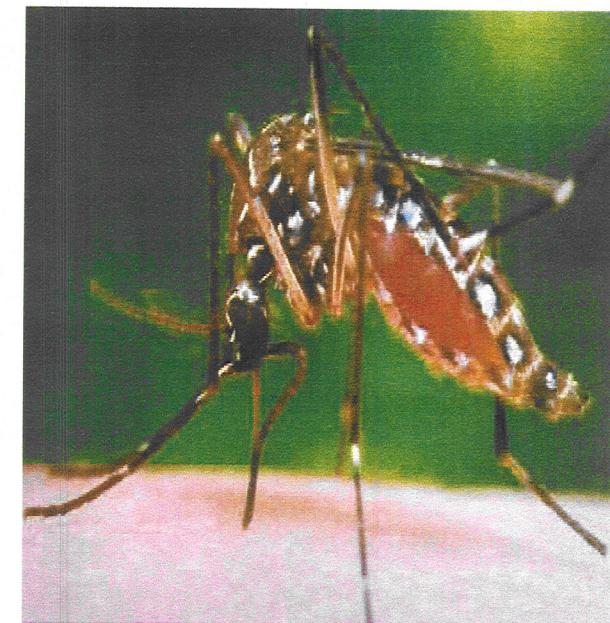
๓. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม
นักเรียน โดยกำหนดการรณรงค์ การแข่งขัน ตอบปัญหา
การประกวดห้องเรียน/อาคารปลอดภัย ลูกน้ำยุงลาย
➤ ร โรงพยาบาล ต้องไม่มีลูกน้ำยุงลาย
 เพราะเป็นสถานที่รักษาผู้ป่วย

มาตรการ ๕ ป.

- ป ๑ คือ ปิดฝาโ่องหรือภาชนะจะน้ำ
ให้มิดชิด
- ป ๒ คือ เปลี่ยนน้ำทุก ๗ วัน เช่น น้ำ
ในแจกัน โถ่งน้ำใช้ จานรองชาตุํกับข้าว
- ป ๓ คือ ปล่อยปลา金ลูกน้ำในภาชนะ
ต่างๆ เช่น ปลาทางนกยุง
- ป ๔ คือ การปรับปรุงสิ่งแวดล้อม
ทั้งในบ้านและนอกบ้าน
- ป ๕ คือ เจ้าของบ้านต้องลงมือปฏิบัติ
เองจนเป็นนิสัย ไม่ต้องรอเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งการ
ป้องกันไม่ให้ยุงลายกัดโดยเฉพาะเวลากลางวัน เช่น กาง
มุ้งเวลานอน จุดยาแก้ยุงหรือทายาแก้ยุง

ด้วยความปราณາดีจาก อบต.ไทยเจริญ

โรคไข้เลือดออก

ไม่มองข้ามยุงลาย
มาตรการร้ายในบ้านคุณ

"ไข้เลือดออกจะสิ้นฤทธิ์ ถ้าชุมชนร่วมพิชิต
แหล่งยุงลาย"

"ร่วมใจกำจัดยุงลาย ชุมชนปลอดภัย ห่างไกล
ไข้เลือดออก"

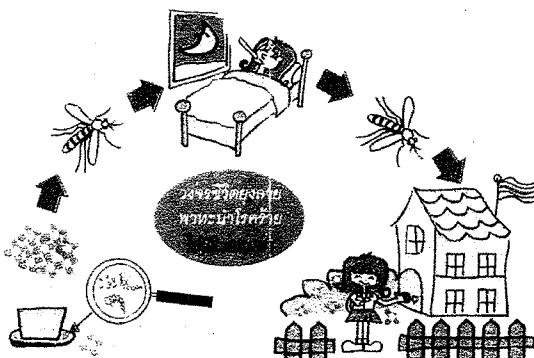
โรคไข้เลือดออก

การระบาด

ผู้ป่วยจะเริ่มสูงขึ้น และสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในเดือนพฤษภาคม และจำนวนผู้ป่วยจะสูงขึ้นในช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนมิถุนายน สิงหาคม โดยเฉพาะในภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีฝนตกชุกและมีฝนตกมากในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม ดังนั้นจะเริ่มมีการระบาดก่อนภาคอื่นๆ และมีการระบาดอย่างต่อเนื่อง จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงส่วนใหญ่จะเป็นจังหวัดในภาคกลางและภาคใต้ อย่างไรก็ตามการระบาดยังคงกระจายและเกิดขึ้นได้ทั่วประเทศ

กลุ่มเสี่ยง

อัตราการป่วยสูงสุดจะอยู่ในกลุ่มอายุ ๑๐-๑๔ ปี และ ๑๕-๒๔ ปี ตามลำดับ และมีแนวโน้มว่าอัตราป่วยในกลุ่มผู้ใหญ่จะเพิ่มมากขึ้น

การติดต่อ

ติดต่อจากคนป่วยโรคไข้เลือดออกผ่านยุงลาย ในพาราเซนต์โรค มีทั้งยุงลายบ้าน และยุงลายสวน แต่ส่วนใหญ่มากกว่า ๘๐% เป็นยุงลายบ้าน ชอบเพาะพันธุ์ในน้ำใส นิ่ง ในภาชนะบริเวณบ้าน ยุงลายไม้ชอบน้ำเน่าเสียสกปรก

อาการ

มีไข้สูง ปวดศีรษะ ปวดเมื่อย ปวดกระบอกตาหน้าแดง คลื่นไส้อาเจียน บางคนปวดห้องด้วย ต่างจากไข้หวัดตรงที่มีมีน้ำมูกไม้อ กดเจ็บชายโครงด้านขวา หลังมีไข้ ๒-๓ วัน มักมีจุดแดงๆ ใต้ผิวนัง อาจมีเลือดกำเดาออก เลือดออกตามไรฟัน อาเจียนเป็นเลือด หรือถ่ายอุจจาระดำ ในระยะไข้ลดน้ำบางคนซื้อก ตัวเย็น กระสับ กระส่าย ซึ่งลง หมดสติ และอาจถึงตายได้

การรักษา

๑. ให้ผู้ป่วยพักผ่อนในที่ๆ มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก
๒. เช็ดตัวด้วยน้ำร้อนด้วย หรือน้ำอุ่นบ่อยๆ
๓. รับประทานยาลดไข้ชนิดพาราเซตามอล เมามีไข้สูง หรือปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัวมากๆ ห้ามรับประทานยาลดไข้ชนิดอื่น เช่น ยาแอดส์เพริน ยาซองลดไข้ หรือยาพาร์กอิอบูร์ โพรเฟน เพราะอาจจะทำให้เลือดออกมากผิดปกติ หรือตับวายได้
๔. ห้ามฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ และไม่รับประทานอาหารอื่นที่ไม่จำเป็น

๕. ให้ผู้ป่วยดื่มน้ำเกลือแร่ (ORS) หรือน้ำผลไม้ใส่เกลือเล็กน้อย ควรดื่มวันเครื่องดื่มที่มีสีแดง คำ หรือน้ำตาล

๖. ไปพบแพทย์ตามนัด เพื่อตรวจเลือด ติดตามการดำเนินไปของโรค

สัญญาณอันตราย

เมื่อผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก มีอาการดังต่อไปนี้ ข้อใดข้อหนึ่ง ต้องรีบนำส่งโรงพยาบาล

๑. ผู้ป่วยซึม หรืออ่อนเพลียมาก ดื่มน้ำ รับประทานอาหารได้น้อยลง
๒. คลื่นไส้อาเจียนตลอดเวลา
๓. ปวดห้องมาก
๔. มีเลือดออก เช่น เลือดกำเดา อาเจียน หรือถ่ายอุจจาระเป็นเลือด หรือเป็นสีดำ
๕. กระสับกระส่าย หงุดหงิด
๖. พฤติกรรมเปลี่ยนไปจากปกติ
๗. กระหายน้ำตลอดเวลา
๘. ร้องกวนตลอดเวลาในเด็กเล็ก
๙. ตัวเย็นชื้น สีผิวคล้ำลง หรือตัวลายๆ
๑๐. ปัสสาวะน้อยลง หรือไม่ถ่ายปัสสาวะเป็นเวลานาน

การป้องกันโรค

โรคนี้ยังไม่มีวัคซีนป้องกัน แต่ป้องกันได้โดย

๑. ควรแยกเด็กป่วย ไม่ให้คลุกคลีกับเด็กอื่นๆ
ประมาณ ๒ อาทิตย์

๒. หลีกเลี่ยงการใช้สิ่งของร่วมกับคนอื่น เช่น
แก้วน้ำ ชุดนอน ช้อน ชาม เสื้อผ้า ของเล่น
ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดมือ เป็นต้น

๓. ฝึกเด็กให้มีสุขนิสัยที่ดี ไม่ควรให้เด็กดูดนิ้ว
หรือเอาของเล่นใส่ปาก

๔. ผู้ปกครองควรแนะนำบุตรหลานและผู้เลี้ยงดู
เด็กให้รักษาความสะอาด ตัดเล็บให้สั้น หม่นล้าง
มือด้วยน้ำและสบู่ โดยเฉพาะหลังการขับถ่ายและ
ก่อนรับประทานอาหาร

โรคมือ เท้า ปาก

(hand, foot and mouth disease)

๕. สถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาล ต้องจัด
ให้มีอ่างล้างมือและส้วมที่ถูกสุขาภิณะ หมั่นดูแล
รักษาสุขาภิณะของสถานที่และอุปกรณ์เครื่องใช้
ให้สะอาดอยู่เสมอ หากพบเด็กป่วยต้องรีบป้องกัน
ไม่ให้เชื้อแพร่ไปยังเด็กคนอื่นๆ ควรแนะนำ
ผู้ปกครอง ให้รีบพาเด็กไปพบแพทย์ และหยุด
รักษาตัวที่บ้านประมาณ ๗ วันหรือจนกว่าจะหาย
เป็นปกติ ระหว่างนี้ไม่ควรพาเด็กไปในสถานที่
แออัด เช่น สนามเด็กเล่น สรรว่ายน้ำ และ
ห้างสรรพสินค้า และผู้เลี้ยงดูเด็กต้องล้างมือให้
สะอาด ทุกครั้งหลังสัมผัสเด็ก น้ำลาย หรือ
อุจจาระเด็กป่วย

*** หากมีเด็กป่วยจำนวนมาก อาจจำเป็นต้องปิดสถานที่
ชั่วคราว (๑-๒ สัปดาห์) และทำความสะอาดด้วยโซดา
โดยอาจใช้สารละลายเจือจางของน้ำยาฟอกขาว ๑
ส่วนผสมกับน้ำ ๓๐ ส่วน

ด้วยความปราณາดี

จาก

องค์การบริหารส่วนตำบลไทยเจริญ

โรคเมือ เท้า ปาก

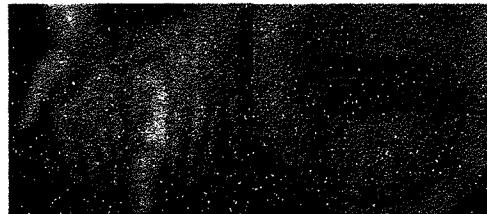
เกิดจากเชื้อไวรัสลำไส้หรือเอนเทอไวรัส หลายชนิด ได้แก่ ค็อกแซกกีเอ,บี (Coxsackie A,B) และพบไดบอยในกลุ่มเด็กแรกและเด็กเล็ก อายุต่ำกว่า ๕ ปี โรคเกิดประปรายตลอดปี แต่จะเพิ่มมากขึ้นในหน้าฝน ซึ่งอาการมักเย็นและชื้น โดยทั่วไปโรคนี้มีอาการไม่รุนแรง

การแพร่ติดต่อของโรค

การติดต่อส่วนใหญ่เกิดจากไดรับเชื้อไวรัสเข้าสู่ปากโดยตรง โรคแพร่ติดต่อง่ายในช่วงสัปดาห์แรกของการป่วย โดยเชื้อไวรัสอาจติดมากับมือหรือของเล่นที่เป็นน้ำลาย น้ำมูก น้ำจากตุ่มพองและแพล หรืออุจจาระของผู้ป่วย และอาจเกิดจากการไอจามรดกัน ในระยะที่เด็กมีอาการทุเลาหรือหายป่วยแล้วประมาณ ๑ เดือน จะพบรเชื้อในอุจจาระได้ แต่การติดต่อในระยะนี้จะเกิดขึ้นได้น้อยกว่า

อาการของโรค

หลังจากไดรับเชื้อ ๓-๖ วัน ผู้ติดเชื้อ จะเริ่มแสดงอาการป่วย เริ่มด้วยมีไข้ต่ำ ๆ อ่อนเพลีย ต่อมอาทิก ๑-๒ วัน มีอาการเจ็บปาก และไม่ยอมทานอาหาร เนื่องจากมีตุ่มแดงที่ลิ้น เหงือก และกระพุ้งแก้ม ตุ่มนี้จะกลایเป็นตุ่มพองใส ซึ่งบริเวณรอบๆ จะอักเสบและแดง ต่อมๆ กัน จะแตกออกเป็นแพลทลุมตื้นๆ จะพบตุ่มหรือฟืน (มักไม่คัน) ที่ฝ่ามือ นิ้วมือ ฝ่าเท้า และอาจพบที่ก้นด้วย อาการจะทุเลาและหายเป็นปกติภายใน ๗-๑๐ วัน

การรักษา

โรคเมือ เท้า และปาก หากไม่มีภาวะแทรกซ้อน เป็นโรคที่สามารถหายได้เอง โดยใช้ระยะเวลาประมาณ ๗ วัน การรักษาจึงเป็นเพียงการประคับประคองและบรรเทาอาการ โดยเฉพาะการลดไข้ และลดอาการเจ็บปวดจากแพลในปาก โดยอาจใช้ยาชาป้ายบริเวณที่เป็นแพล ก่อนรับประทานอาหาร ในกรณีที่มีภาวะแทรกซ้อนให้รักษาตามอาการเป็นส่วนใหญ่ หลังจากการติดเชื้อผู้ป่วยจะมีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัสที่ก่อโรค แต่อาจเกิดโรคเมือ เท้า ปาก ซ้ำได้ จากเอนเทอไวรัสตัวอื่นๆ ควรแนะนำผู้ป่วยครองสังเกตอาการที่อาจมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น ไข้สูง ซึม อาเจียนบ่อยๆ ไม่ยอมรับประทานอาหารและน้ำ ซึ่งควรพาบุตรหลานมาพบแพทย์

♠ ความดันโลหิตสูง เป็นโรคที่
รักษาไม่หายขาด จำเป็นต้องดูแล
และควบคุมไปตลอดชีวิต

ใส่ใจสุขภาพอีกสักนิด
เพื่อชีวิตที่สดใส
วันนี้ท่านตรวจความดันโลหิต
แล้วหรือยัง

ความดันโลหิตสูง

ความดันโลหิตสูง
...HYPERTENSION

ด้วยความปรารถนาดี

จาก
อบต.ไทยเจริญ

ข้อมูลจาก รพ.สต.ซับตะคร้อ

ความดันโลหิต

ความดันโลหิตสูงเป็นโรคที่พบมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะผู้สูงอายุและนับว่าเป็นโรคที่อันตรายร้ายแรงถึงชีวิตได้จากการแทรกซ้อน หากไม่ได้รับการดูแลรักษา

ความดันโลหิตปกติ

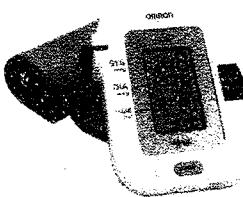
♠ อายุน้อยกว่า ๔๐ ปี ความดันโลหิตไม่ควรเกิน ๑๔๐ / ๙๐ มิลลิเมตรปอร์ท

♠ อายุมากกว่า ๕๐ ปี ความดันโลหิตไม่ควรเกิน ๑๕๐ / ๙๐ มิลลิเมตรปอร์ท

ความดันโลหิตสูง คือ ค่าตัวบนมากกว่า ๑๖๐ มิลลิเมตรปอร์ท ค่าตัวล่างมากกว่า ๘๕ มิลลิเมตรปอร์ท

เครื่องวัดความดันโลหิต

- และจะอ่านค่าความดันโลหิตต่ำสุด (diastolic pressure) จากความสูงของปอร์ท
- ร่างกายคนปกติจะมีความดันโลหิต 120 – 80 มิลลิเมตรปอร์ท (ความดันเกจ)

40

สาเหตุ

สาเหตุที่แท้จริงยังไม่ทราบแต่จากการวินิจฉัยของแพทย์ พบว่า อาจเกิดจากปัจจัยอื่นๆในการดำรงชีวิต ที่ไม่ถูกต้อง เช่น

- › สูบบุหรี่จัด
- › น้ำหนักตัวมากเกิน
- › ขาดการออกกำลังกาย
- › ประสาทตึงเครียดตลอดเวลา
- › ภาวะน้ำตาล หรือ ไขมันในเลือดสูง
- › การบริโภคเกลือมากเกิน
- › กรรมพันธุ์

อาการผิดปกติที่พบบ่อย

♠ ปวดเมื่อยศีรษะบริเวณท้ายทอย มักเป็นตอนเช้า

♠ ตาพร่ามัว มึนงง

♠ เวียนศีรษะ รู้สึกโคลงเคลง บ้านหมุน

♠ คลื่นไส้

♠ นอนไม่หลับ

♠ เพลีย ไม่มีแรง

♠ แนะนำออกเวลาออกกำลังกาย

อันตราย

หากไม่ได้รับการรักษา หรือควบคุมความดันโลหิตไม่ได้เป็นเวลานานๆ จะทำให้หลอดเลือดตีบ และแข็งตัว อวัยวะสำคัญต่างๆ อาจมีเลือดไปเลี้ยงไม่เพียงพอ และเป็นอันตรายถึงพิการ หรือเสียชีวิตได้ จากร้าวแรงแทรกซ้อน เช่น เส้นเลือดในสมองแตก ทำให้เป็นอัมพาต หรือตายได้ หัวใจพองโต และหัวใจวาย ไตพิการ หรืออักเสบเรื้อรัง

การปฏิบัติตัว

ควรตรวจเช็ค และจดบันทึกความดันโลหิตเป็นประจำ

- ถ้ามีความดันโลหิตที่ผิดปกติ ต่อเนื่องกันหลายวันต้องปรึกษาแพทย์
- หากมีอาการผิดปกติ ควรปรึกษาแพทย์ทันที
- ปฏิบัติตัวตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด
- กินอย่างอย่างสม่ำเสมอ
- ไม่ควรเปลี่ยนขนาดของยาเอง โดยไม่ได้ปรึกษาแพทย์
- หากจำเป็นต้องใช้ยาอื่นร่วมด้วย ควรปรึกษาแพทย์
- ออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- เลิกสูบบุหรี่ งดเหล้า และเบียร์
- พักผ่อนให้เพียงพอ
- ไม่หงุดหงิดคิดมาก หรือเครียดอะไร่จ่ายๆ
- หลีกเลี่ยงอาหารมัน เค็ม หวาน และเครื่องในสัตว์